

Sámi girkolaš váлгаčoahkkima njuolggadusat

Girkočoahkkinn mearridan cuoŋománu 16.b. 2018:s njuolggadusaid vuodul mat gullet searvegodderáđi, bismagodderáđi ja Girkočoahkkima válljemii (girkoválganjuolggadusat) § 13-2 ja lága beaiváduvvon geassemánu 7.b. 1996 nr. 31 Norgga girku birra (girkoláhka)§ 23 nuppi lađđasa.

Kapihttal 1. Ulbmil, barggut, oktiibidjan je.

§ 1-1. Váлгаčoahkkima ulbmil

Sámi girkolaš váлгаčoahkkinn lea sámi girkoeallima ovddasteaddji orgána Norgga girkus mii galgá veahkkinn sámi girkoeallima suddjet ja ovddidit.

§ 1-2. Váлгаčoahkkima barggut

Váлгаčoahkkinn galgá nammadit čuovvovaš evttohasaid Sámi girkoráđđái:

- a) Sámi girkoráđi jođiheaddji ja su sadjásašáirasa,
- b) Sámi girkoráđđái davvisámi áirasa ja su persovnnalaš sadjásašáirasa,
- c) Sámi girkoráđđái julevsámi áirasa ja su persovnnalaš sadjásašáirasa,
- d) Sámi girkoráđđái lullisámi áirasa ja su persovnnalaš sadjásašáirasa,
- e) Sámi girkoráđđái eará bismagottiin ovttá áirasa ja su persovnnalaš sadjásašáirasa.

Girkočoahkkinn loahpalaččat vállje Sámi girkoráđi váлгаčoahkkima nammademiid vuodul.

Váлгаčoahkkinn galgá válljet čuovvovaš sámi áirasiid guovtti davimus bismagodderáđđái:

- a) Davvi-Hålogalándda bismagodderáđđái ja Girkočoahkkimii ovttá davvisámi áirasa ja guokte sadjásašáirasa.
- b) Davvi-Hålogalándda bismagodderáđđái ja Girkočoahkkimii ovttá julevsámi áirasa ja guokte sadjásašáirasa.

Muđui váлгаčoahkkinn addá cealkámušaid go girkolaš eiseváldi bivdá dan dahkat dahje go váлгаčoahkkinn ieš háliida cealkámuša buktit.

§ 1-3. Váлгаčoahkkima oktiibidjan

Sámi girkolaš váлгаčoahkkimis leat mielde:

- a) Sámi girkoráđi áirasat,
- b) Davvi-Hålogalándda bismagodderáđi davvisámi áirras, Lulli-Hålogalándda bismagodderáđi julevsámi áirras, Nidarosa bismagodderáđi lullisámi áirras,
- c) Sámi girkoráđi nuoraidlávdegotti guokte nammaduvvon sáttáolbmo,
- d) Saemien Åålmege/Sámi searvegotti, lullisámi giellaguovllu, vihtta nammaduvvon sáttáolbmo,
- e) ovttá sáttáolbmo maid buot searvegodderáđit nammadit sámi giellahálddašansuohkaniin lullisámi giellaguovllus, ja guokte sáttáolbmo maid buot searvegodderáđit nammadit sámi giellahálddašansuohkaniin julev- ja davvisámi giellahálddašanguovllus
- f) Guokte sáttáolbmo maid Davvi-Hålogalándda bismagodderáđi, Lulli-Hålogalándda bismagodderáđi ja Nidaros bismagodderáđi nammadit. Bismagodderáđit berrejit maid vuhttiiváldit ahte sápmelaččat geat orrot sámegiela hálddašanguovllu olggobealde maid leat mielde.
- g) Ovttá sáttáolbmo maid nammadit Møre bismagodderáđi, Hamar bismagodderáđi, Bjørgvin bismagodderáđi, Agder ja Telemárkku

bismagodderáđđi, Oslo bismagodderáđđi, Stavanger bismagodderáđđi, Borg bismagodderáđđi ja Tusberg bismagodderáđđi.

Galgá leat sohkaheali dássedeaddu go nammaduvvojit guokte sáttolbmot dahje eanet go guokte.

Jus leat vuollel logi sáttolbmo ovttá dain golmma giellaguovllus bustáva f) mielde, de galgá guoskevaš bismagodderáđđi nammadit eanet sáttolbmuid nu ahte juohke giellaguovllus šaddet logi sáttolbmo.

Válljejuvvot bustáva c) - g) mielde sáhttet sii geat devdet dáid eavttuid:

- a) sis galgá leat girkolaš jienastanvuogavuohta ja
- b) sii atnet iežaset leat sápmelažžan ja geain lea juogo sámegeiella ruovttugiellan, dahje lea dahje lea leamašan váhnen, áhkku dahje áddjá dahje máttarváhnen geas lea sámegeiella ruovttugiellan, dahje
- c) lea eará čanastat sámi girkoeallimii Sámi girkoráđi lagat mearriduvvon eavttuid vuodul.

Sámi girkoráđđi mearrida eahpádusdilálašvuodain deavdá go dat olmmoš eavttuid sáhttit válljejuvvot.

§ 1-4. Ovddasteapmi sámi miellahtu válljemis Davvi-Hålogalándda bismagodderáđđái ja Lulli-Hålogalándda bismagodderáđđái

Sámi miellahtu válljemis Davvi-Hålogalándda bismagodderáđđái servet dušše Davvi-Hålogalándda bismagotti delegáhtat:

- a) sámi girkoráđi davvisámi áirras,
- b) davvi-Hålogalándda bismagodderáđi sámi áirras,
- c) Davvi-Hålogalándda bismagotti sámi giellahálddašanguovllu searvegodderáđiid sáttolbmot,
- d) Davvi-Hålogalándda bismagodderáđi nammaduvvon sáttolbmot.
- e) eará delegáhtat válgahoahkkimis geat orrot Davvi-Hålogalándda bismagottis.

Sámi miellahtu válljemis Lulli-Hålogalándda bismagodderáđđái servet dušše Lulli-Hålogalándda bismagotti delegáhtat:

- a) sámi girkoráđi julevsámi áirras
- b) Lulli-Hålogalándda bismagodderáđi sámi áirras,
- c) Lulli-Hålogalándda bismagotti sámi giellahálddašanguovllu searvegodderáđiid sáttolbmot,
- d) Lulli-Hålogalándda bismagodderáđi nammaduvvon sáttolbmot.
- e) eará delegáhtat válgahoahkkimis geat orrot Lulli-Hålogalándda bismagottis.

§ 1-5. Ráhkaneapmi ja čoahkkingohččun

Sámi girkoráđđi gárvvista daid áššiid maid Sámi girkolaš válgahoahkkin galgá meannudit. Válgahoahkkin dollojuvvo ovdal suoidnemánu 1.b. Girkolaš válgaid válgajagis. Sámi girkoráđđi mearrida áiggi ja báikki.

Sámi girkoráđđi, jodiheaddji bokte, gohčču sáttolbmuid Sámi girkolaš válgahoahkkimii mañemusat 5 vahku ovdal čoahkkima. Gohččuma mielde galget čuovvut áššelistu ja áššebáhpirat. Sámi girkoráđis lea geavtlaš ovddasvástádus čoahkkima čadaheapmái.

§ 1-6. Nammadanlávdegoddi

Sámi girkolaš válgahoahkkin vállje nammadanlávdegoddi mas leat vihtta miellahtu ja seamma ollu sadjásašmiellahtut čoahkkima sáttolbmuid gaskkas ja dat doaibmá njeallje jagi.

Nammadanlávdegoddi evttoha evttohasaid válggaide ja nammademiide maid válgačoahkkin galgá dahkat. Evttohaslistu ráhkaduvvo alfabehtalaš ortnetvuorus.

Kapihttal 2. Evttohit evttohasaid

§ 2-1. Evttohit evttohasaid Sámi girkoráđi jodiheaddjin,

Sámi girkoráđđi galgá buori áiggis, jagi ovdalگو válga čađahuvvo, sáddet ávžžuhusa buot norgga girku searvegodderáđiide ahte buktit evttohasaid geaid evttohit Sámi girkoráđi jodiheaddjin.

§ 2-2. Evttohit evttohasaid Sámi girkoráđđái davvisámi giellaguovllus

Sámi girkoráđđi galgá buori áiggis, jagi ovdalگو válga čađahuvvo, sáddet ávžžuhusa buot Davvi-Hålogalánda bismagotti searvegodderáđiide ahte buktit evttohasaid geaid sii evttohit Sámi girkoráđđái davvisámi giellaguovllus.

§ 2-3. Evttohit evttohasaid Sámi girkoráđđái julevsámi giellaguovllus

Sámi girkoráđđi galgá buori áiggis, jagi ovdalگو válga čađahuvvo, sáddet ávžžuhusa buot Lulli-Hålogalánda bismagotti buot searvegodderáđiide ahte buktit evttohasaid geaid sii evttohit Sámi girkoráđđái julevsámi giellaguovllus.

§ 2-4. Evttohit evttohasaid Sámi girkoráđđái lullisámi giellaguovllus

Sámi girkoráđđi galgá buori áiggis, jagi ovdalگو válga čađahuvvo, sáddet ávžžuhusa buot Nidaros bismagotti searvegodderáđiide, maidđái Saemien Åålmegeaerie, ja Lulli-Hålogalánda, Hamara ja Møre bismagottiid proavásuohkaniid searvegodderáđiide, mat lea lullisámi giellaguovllus mielde, buktit evttohasaid geaid sii evttohit Sámi girkoráđđái lullisámi giellaguovllus.

§ 2-5. Evttohit evttohasaid Sámi girkoráđđái eará bismagottiin

Sámi girkoráđđi galgá buori áiggis, jagi ovdalگو válga čađahuvvo, sáddet ávžžuhusa buot Oslo bismagotti, Bjørgvin bismagotti, Agder ja Telemárkku bismagotti, Borg bismagotti, Stavanger bismagotti ja Tunsberg bismagotti ja Møre bismagotti searvegodderáđiide, earretgo lullisámi giellaguvlui, ja Hamar bismagoddái, earretgo lullisámi giellaguvlui, buktit evttohasaid geaid sii evttohit evttohasan Sámi girkoráđđái eará bismagottiin.

§ 2-6. Evttohit evttohasaid sámi áirrasin Davvi-Hålogalánda bismagodderáđđái ja Lulli-Hålogalánda bismagodderáđđái

Davvi-Hålogalánda bismagodderáđđi ja Lulli-Hålogalánda bismagodderáđđi galget buori áiggis, jagi ovdalگو válga čađahuvvo sáddet ávžžuhusa buot searvegodderáđiide buktit evttohasaid geaid sii evttohit davvisámi evttohasan ja julevsámi evttohasan bismagodderáđđái.

Kapihttal 3. Evttohasaid nammadeapmi Sámi girkoráđđái

§ 3-1. Nammadanlávdegotti evttohus nammadit evttohasaid Sámi girkoráđđái

Válgačoahkkima nammadanlávdegoddi galgá ráhkadit alfabehtalaš listtu mas evttoha evttohasaid Sámi girkoráđđái, ja ovddida dan válgačoahkkimii. Listu galgá sisttisoallat čuovvovaččat:

- a) evttohit gaskal ovta ja golbma evttohasa Sámi girkoráđi jodiheaddjin,
- b) evttohit gaskal guokte ja njeallje evttohasa áirrasin ja sadjásašáirrasin davvisámi giellaguovllus.

- c) evttohit gaskal guokte ja njeallje evttohasa áirrasin ja sadjásašáirrasin julevsámi giellaguovllus.
- d) evttohit gaskal guokte ja njeallje evttohasa áirrasin ja sadjásašáirrasin lullisámi giellaguovllus.
- e) evttohit gaskal guokte ja njeallje evttohasa áirrasin ja sadjásašáirrasin eará bismagodderádiin.
- f) evttohit gaskal ovttá ja guokte evttohasa Sámi girkorádi jodiheaddjin sadjásašáirrasin.

§ 3-2. Eará evttohusat váлгаčoahkkima sáttáolbmui

Válgačoahkkima sáttáolbmot sáhttet evttohit eará evttohasaid Sámi girkoráddái.

§ 3-3. Nammadeapmi

Válgačoahkkin nammada čuovvovaš evttohasaid Sámi girkoráddái:

- a) ovttá evttohasa Sámi girkorádi jodiheaddjin,
- b) ovttá evttohasa davvisámi giellaguovllu áirrasin,
- c) ovttá evttohasa julevsámi giellaguovllu áirrasin,
- d) ovttá evttohasa lullisámi giellaguovllus,
- e) Ovttá evttohasa, Møre, Hamar, Bjørgvin, Agder ja Telemárkku, Oslo, Borg, Stavanger ja Tunsberg bismagottiin.

Bustávaide a) rájes e) rádjái nammada váлгаčoahkkin seamma ollu evttohasaid persovnnalaš sadjásašáirrasin.

Nammadeapmi dahkko dábálaš eanetloguin ja sáddejuvvo Girkočoahkkimii.

Kapihttal 4. Davvisámi áirasa válljen Davvi-Hålogalánda bismagodderáddái ja Girkočoahkkimii ja lullisámi áirasa válljen Lulli-Hålogalánda bismagodderáddái ja Girkočoahkkimii

§ 4-1. Davvisámi áirasa nammadeapmi Davvi-Hålogalánda bismagodderáddái ja Girkočoahkkimii

Válgačoahkkima nammadanlávdegoddi ovddida evttohusaid vuodul mat leat bohtán vihtta evttohasa, alfabehtalaš ortnetvuorus, Davvi-Hålogalánda bismagodderádi davvisámi áirasii.

Válgačoahkkima davvisámi giellaguovllu sáttáolbmot, gč. § 1-4 nuppi lađđasa, sáhttet evttohit eará evttohasaid čoahkkimis.

§ 4-2. Davvisámi áirasa válljen Davvi-Hålogalánda bismagodderáddái ja Girkočoahkkimii

Válgačoahkkima davvisámi giellaguovllu sáttáolbmot, gč. 1-4 vuosttaš lađđasa, válljejit dábálaš eanetloguin davvisámi áirasa ja guokte davvisámi sadjásašáirasa Davvi-Hålogalánda bismagodderáddái ja Girkočoahkkimii.

§ 4-3. Julevsámi áirasa nammadeapmi Lulli-Hålogalánda bismagodderáddái ja Girkočoahkkimii

Válgačoahkkima nammadanlávdegoddi ovddida evttohusaid vuodul mat leat bohtán vihtta evttohasa, alfabehtalaš ortnetvuorus, Lulli-Hålogalánda bismagodderádi julevsámi áirasii.

Válgačoahkkima julevsámi giellaguovllu sáttáolbmot, gč. § 1-4 nuppi lađđasa, sáhttet evttohit eará evttohasaid čoahkkimis.

§ 4-4. Julevsámi áirasa välljen Lulli-Hålogalánda bismagodderáddái ja Girkočoahkkimii

Válgačoahkkima julevsámi giellaguovllu sáttuolbmot, gč. 1-4 vuosttaš laddasa, välljejit dábálaš eanetloguin julevsámi áirasa ja guokte julevsámi sadjásaáirasa Lulli-Hålogalánda bismagodderáddái ja Girkočoahkkimii.

Kapihttal 5. Iešguđet mearrádušat

§ 5-1. Giella

Sámi girkolaš válgačoahkkima giella lea sámeigiella ja dárogiella. Sámeigielain oaivvilduvvo davvi- julev- ja lullisámeigiella.

§ 5-2. Smávit rievdadušat, dievasmahtti mearrádušat ja čoahkkinnortnet

Girkočoahkkin addá Girkoráddái válldi dahkat smávit njuolggadusrievdadušaid. Sámi girkorádis galgá leat vejolašvuohta cealkámuša buktit ovdalgo rievdadušat mearriduvvojit.

Girkočoahkkin addá Girkoráddái válldi buktit lagat mearrádušaid njuolggadusaid dievasmahttimis. Sámi girkorádis galgá vejolašvuohta cealkámuša buktit vejolaš dievasmahtti mearrádušaid birra.

Válgačoahkkin mearrida iežas čoahkkinnortnega Sámi girkorádi evttohusa vuodul.